

Lục Tỉnh Tân Văn

Directeur Politique - L. MARTY
Adm. Génral - NGUYỄN-V. CÚA
ADMINISTRATION
ET RÉDACTION
 Saigon, Rue Cathala, 157. (1er Étage)
 Téléphone N° 175

GIÁ BÀN:
 Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mán
 Một năm 6 000
 Sáu tháng 3 500
 Ba tháng 2 000
 Mua báo thì kể từ ngày
 mồng 1 và ngày 15 mồng tháng
 mà phải trả tiền trước.

六省新聞

MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Mỗi số bán lẻ 0 50
 TELEPHONE N° 175 | Adresse télégr.: LUCINE-SAIGON

GIÁ BÀN:
 Bắc-kỳ, Lào, Đai-Pháp
 VÀ THẾC ĐỊA.
 Một năm 7 000
 Sáu tháng 4 000
 Ba tháng 2 250
 On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser
 à SAIGON: Aux bureaux du Journal.
 à HANOI: Aux bureaux du Trung
 Bắc-Tân-Văn.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance.

MỤC LỤC

1. - Khách trú thị nhục ta.	11. - Ai tù.
2. - Lu-châu điện-báo.	12. - Một đêm tăng cái trống lại Băclừ-t.
3. - Lễ Đức chúa bà Mông-tri-ê.	13. - Tin Đông-dương.
4. - Tiệc mừng.	14. - Đua giá lãnh.
5. - Cách-tri nhập-môn.	15. - Vai lời cảm tạ.
6. - Sơ-phạm Học-khoa.	16. - Văn-uyên.
7. - Thôn báo.	17. - Thôn.
8. - Quan Thống-đốc ở Bălac.	18. - Khôi hát.
9. - Nam-Việt Sử-lược.	19. - Trình thăm tiều thụ-giết.
10. - Xe cang.	20. - Phụng-kim-Huê.

KHÁCH-TRÚ THỊ NHỤC TA ĐỒNG-BANG MAU THỨC DẬY

Ngu-sĩ Mộng-huê-Lâu ký giữ:

Qui viên qui chử Annam, các ti các sở, thương-gia, công-nghệ, binh-thủy binh-bộ, nơn-dân các sắc.

Mấy ngày rày, lẽ khi đồng-bang đều hay rằng Annam tây-chai Khách-trú chử? Đồng-bang có cần tới chỉ bởi có nào chẳng? Chắc là đồng-bang chẳng cần, vì đồng-bang chẳng còn ai mà chẳng biết rằng Khách-trú, từ xưa đến nay qua kỷ ngu trong xứ ta, xứ của người Annam, thuộc địa của Langsa, làm ăn thông thả, buôn bán thạnh thời, nhờ ta thuận cho mà ở an, ta hòa cho mà thù lợi. Nhờ ta là Annam, mới có mà chỉ do thế nhi, nhờ chử đầu lợt da ta mà lập nên sự nghiệp lớn; nhà ngang đây đó, tiệm lớn bằng to, giực đặng càng quyền lợi của ta rồi, đã chẳng vì ơn ấy mà kính trọng ta, lại trở mà khi thị ta là người Annam, nhưc mà đồng-giống ta là đồng-giống Annam, buôn nhiều lời nãng nê thời quá. Cũng vì Khách-trú đom thấy đặng thương-mãi của ta còn bơ thờ, nghĩ cho ta không mua bán với chửn nó thì mua bán với ai, nên mới dám đuổi xa ta, bạc đãi ta, có của thị mua mà nó thì tưởng như tới xin của nó. Lại nói:

« Nị mua thì mua không mua thì thôi, thiếu gì người Annam khác tới mua, chẳng phải một mình nị mua mà đủ. »
 Có khi trí không tới giá nó định, nó biều những là:

Mai lại, một lại:
 Mà nạo bán ta; ấy tiếng Khách-trú chửoi ta, chửoi đong giống Annam ta, chẳng kiên-đe ta, cho ta là A-nam-cháy, đoán con nít con dăm-mang, cũng vì nó đom thấy chử Đoàn-thê của ta chưa rặng. Nó khi Annam ta chưa biết Đoàn-thê, không đong lòng, mà nó quên rằng ngày giờ đã đời, sự thể đã đời, lòng người Annam đã biết thương nhau biết bình nhau, biết thẹn chung, biết hủ chung với nhau rồi, chẳng phải như ba mươi năm trước.

« Vì biết thẹn chung, hủ chung bởi lời Khách-trú ở đạ với ta mà khinh khi ta, nên mấy ngày sau đây, Annam phần nhiều đã tây-chai

Khách-trú; không thêm uống cá-phê của Khách-trú nữa.
 « Ấy là ý-kiến đáng kính đáng phục, đầu ai nghe đến cũng mừng, cũng vui, cũng khea, cũng tặng; nghĩ vì, bấy lâu, cái quyền lợi trong xứ ta về tay Khách-trú, Annam muốn thau về, mà không thể nào thau; Ngày nay Annam biết trọng thờ chử Đoàn-thê mà giữ cái danh giá cho chửn-tộc ta, thì lo chi quyền lợi ta thau không đặng. Văn biết tây-chai mới món cá-phê chưa đủ gì, song viên đồng-bang bên lòng chử đạ với nhau làm cho nên danh một lần, sau tây-chai giống gì cũng nôi. Lại cũng phải xét, muốn biết chạy phải biết đi, muốn lên cao trước phải đi nơi thấp.

Bởi cái tiếng « Annam tây-chai Khách-trú » nghe đã rùm thành-phố Saigon rồi, nếu Annam không chịu đồng nhục đồng tâm với nhau, làm không nên việc gì, để cho hư, thì cái danh giá chửn-tộc của ta chửn-tộc người Annam, từ đây kể bởi « Chửn gì Khách-trú nói đó, đồng-bang có nghe chẳng? Nó cười nói với nhau rằng:

« Annam tây-chai Shi-noa, gây thương-chiến với Shi-noa, chẳng khác nào đoán trẻ con, hiệp chọi với nhau, chia làm hai phe mà đánh giặc với nhau vậy. »
 « Cha chả là thị! Đồng-bang nó chửn nôi tiếng cười, nói chửe hay chẳng? Nếu đồng-bang biết nhục chung, xấu chung, xin hãy đong-lòng với nhau làm cho Shi-noa đời tiếng cười ra tiếng khóc. »

Muốn cho Shi-noa đời tiếng cười ra tiếng khóc, đời tiếng chử ra tiếng khea, đời chỗ khi ra chỗ sợ, ta phải làm sao, Đồng-bang? Chẳng phải bực học thức làm đặng, còn bực thiếu học làm không đặng. Chẳng phải bực tài trí làm không đặng, còn bực thiếu trí non tài làm không đặng. Theo ngu kiến tôi, nếu chẳng phải Đoàn-thê tây-chai Khách-trú, thì không tài trí nào làm đặng cá thầy,

vì Đoàn-thê, tuy không hình không ảnh mặc dầu, mà sức mạnh lạ lùng, mạnh kinh thiên, trơ như đá vững như đồng, chẳng ai xô ngã. Vậy thì làm làm sao cho có Đoàn-thê? Nhảm chẳng khờ chi, Đoàn-thê ở tại lòng ta, nếu ta biết thương yêu nhau, bình học nhau, một lòng một dạ với nhau, thì Đoàn-thê ta ở đó.
 « Có ấy nên đặng hồi, phần nhiều bực đồng-bang ta tây-chai Khách-trú, ta cũng là người Annam há nỡ làm ngu, tôi chẳng nề phần hèn, triển tài sơ, cá kêu bạn đồng-bang thứ đạy.

« Nầy anh lớn, em nhỏ, sếp rồi, thức đạy nà, mà giặc chỉ mà trẻ. Đạy, hãy ngồi đạy, giúp, mở lòng giúp, đưa tay giúp, giúp anh em ta, đồng-bang ta, tây-chai đạy cụt đuôi nầy, mà với danh giá ta, nôi giống ta, chử đê nó khi cá xứ ta, cá nước ta, là đoán con nít.

« Hãy thức đạy mau, bớ anh em; nào là quan hàm chức sắc, nào là chức việc công-nghệ thương-gia, nào là linh-tập, Ma-tà, nào là Mạch-lô, linh-thầy; nào là thầy, nào là thợ, Ba-son, Sô-mô, trại xướng các nơi, nào là vận-xe, xe-mui, xe-kéo, xe-kiến, xe-hơi, nào là từ ai chỉ những ai, hề nhìn biết đong giống mình là Annam, mau khủ tây-chai Khách-trú!

Tây-chai nó đi, cho nó cười!
 « Chẳng những tây-chai mới món cá-phê của nó mà thôi, hề món nào Annam có bán, Annam có làm, thì tây-chai Khách-trú. Như đong giầy, tiệm của người Bắc hiểm đó, tiệm người Nam-kỳ cũng có rồi là tiệm của M. Nguyễn-phủ-Toàn ở đường Amiral Courbet kia, da tốt, đong chắc mà lại khea, Sao đồng-bang không tìm tới.

« Như may quần may áo, mua giề mua hàng, tiệm Annam thiếu gì, phải mua của Shi-noa hay là đặt cho Shi-noa may chửn nó thì? Tiệm M. Nguyễn-hữu-Sanh, sung-sung tại đường Catalat, tiệm của M. Trần-quang-Nghiêm ở đặng Espagne, còn hiểm tiệm người Bắc với người Nam kê sao cho xiết.

« Như giết đồ, tiệm Băc-kỳ đã bộn sao đồng-bang lại tìm tới Shi-noa, nôi giết đã mất lại lấu, lại còn uốn-đeo.

Tiệm cơm, tiệm Cá-phê, tiệm rượu của Annam cũng hiểm, hãy tìm vào ăn uống cho xong, trước là giúp nhau cho vững bước đặng thương, sau cho Chẻc biết mặt kéo khi thị ta thời quạ.

« Hãy tây-chai Khách-trú đi Đồng-bang, đong lòng nhau, hiệp ý nhau, làm cho nên, chử có làm mưa-mưa mà mang đừn, mang tiếng cười chử, cười ta, chử ta, nhục nôi giống ta nước đong-hải rừn như không sạch. »

M. H. L.

ÂU-CHÂU ĐIỆN BÁO (HAVAS)

Paris, le 2 Août 1919.

Bản Hội-phái Hòa-bình
 Bàn hội của Pháp phải kiếm tờ hòa đã phê cùng A-lo-mán, định phê nhận quyết. Trong ba mươi bảy phái-viên, ba mươi bốn vị thuận theo ý bản-hội bỏ thăm tiến cử, một người nghịch, còn hai người trung lập.

Kẻ cấp gặp bà-già

Về vụ-tiêu-tướng Langsa bị thích-khách tại thành Berlin, kinh-đó nước A-lo-mán, từ ấy nhãng giờ tìm không ra mới. Nay báo Berlin đê lời rằng mới bắt đặng tên cấp đờ của tiêu-tướng ấy. Nhờ có mới đó phăng ra, nên sở mật-thám mới biết mà lập-nhập tên sát nơn còn đặng trốn.

Lễ tạ hôn Nghĩa-sĩ

Tại Sorbonne đã có làm lễ tạ hôn Nghĩa-sĩ vị quốc vong-xu. Có đờ Giám-quốc Poincaré, Thợng-thư Deschanel, Dubost, chửn phái-viên hội Hòa-bình, hàng sứ-sự, học-phái của đong-sĩ làm trọng mạng tất đự khách. Có đong nhiều bài phong tặng anh hùng hào kiệt đã phoi gan trái mặt xông đọt trong đăm can-gi.

Nội loạn nước Hongrie

Chánh-phủ Belakum là phe chung-công sập rồi, xã-hội-đảng lên thế quyền lo sửa an cùng Liên-hiệp. Thành Budapest lập chiến-địa, quân lính càng thêm nghiêm, cho nên chung-công-đảng đánh với xã-hội đàng bản nhau chửn năm mạng, bị vùi nhiều, song chưa biết số.

Paris le 6 Août 1919

Tờ phân đỏi của nước

Autriche

Về vụ hòa nước của Liên-hiệp định buộc nước Autriche, phải viên nước Autriche đả nạp tờ phân đỏi bữa nay (6/8) tờ phân đỏi ấy đả đặng truyền

XA-BONG MAT-XAY
 Tốt nhất cõi Đông-dương

Con ngựa một sừng

HAO-VINH Công-ty
 (HANG ANNAM)
 166 Rue Lafourie, Saigon
 AGENT EXCLUSIF

M. H. L.

c ho bá tánh biết, dâng một lược với lời của Liên-hiệp đáp luận.

Bồi bổ thương-thuyền

Nội-các-viện cho phép lập bồn nước chuẩn định một ngàn tám trăm ba chục triệu quan tiền dùng để gây dựng đạo thương-thuyền trong nước lại.

Phục chức

Ông Chaleil bị cách vì vụ dân thành Paris làm sĩ nhục Phái-viên A-lê-mân-lúc lên xe về, vụ mà đồn báo đã có diễn rồi khi trước, nay được phục nguyên chức phủ-đoãn tỉnh Seine-et-Oise.

Tha tội

Bản hội phải lo về luật trường-thuê nhưi đình mở rộng phép tha tội cho những người đã phạm tội trong Paris le 7 Aout 1919

Tân chánh phủ nước

Hongrie

Chánh-phủ Belakum sắp rồi xã hội đảng lên cầm quyền. Nay Chánh-phủ xã-hội đảng ngũ nữa. Thượng-quốc-công Joseph lên lãnh chức Trần-quốc mà cầm giương mối. Ông Frédéric làm thừa-tướng toạ chủ thượng-viện Thống-tướng Schnetzer làm binh-bộ thương-tho, còn Thống-tướng Canozos thì làm thượng-tho ngoại vụ.

Bình Liên-hiệp nhập Budapest

Bốn-nước Langsa, Anglais, Américains và Tchèques mỗi nước đều có sai một toán binh nhập thành Budapest là kinh-đô nước Hongrie.

Nước Roumanie buộc nước Hongrie

Nước Roumanie buộc nước Hongrie thêm nhiều điều mới về cuộc đình chiến. Theo như lời báo chương, Thượng-hội Công-dồng nghĩ cho các điều buộc ấy nặng nề cho nước Hongrie thời quá, nên muốn để xem xét lại rồi sẽ.

Kỳ tài

Phi-công-tướng Gollfroy cầm máy bay (biplan) chung qua cung Khải-hoan.

Thật là Kỳ-tài đó.

Paris, le 8 Aout 1919.

Nước Hongrie

với Liên-hiệp

Thượng-hội Công-dồng thăm-xét những cơ biến trong nước Hongrie. Theo báo Echo de Paris, vì nước Hongrie chẳng kháng để cho Liên-hiệp sai bản Hội-phái Vô-biên nhập thành Budapest, nên Liên-hiệp sai bản Quốc-sứ qua Chánh-phủ Hongrie mà buộc chặt.

Paris, le 9 Aout 1919

Ông Sarraut,

chẳng quên ta

Quan Toàn-quyền Albert Sarraut, ngồi tàu Lambert là đoàn tàu tuần sẽ dùng để tuần phòng sông biển cõi Đông-dương, chạy theo sông Seine mà thử sức. Xem rồi ngài lấy làm bằng lòng tau ấy lắm.

Vụ nước Hongrie

Thượng-quốc-công Joseph, lên cầm quyền Chánh-phủ nước Hongrie rồi, có tư diện đến ông Clémenceau, mà xin nhìn biết Chánh-phủ của ông, vì rằng ông có ý sửa an trong nước, lập hội tuyên cử, và lập hội đình quốc lại. Ngài xin phép sai Phái-viên nước Hongrie qua thành Paris mà lãnh lấy các điều hòa-róc của Liên-hiệp.

Lễ Đức chúa Bà Mông-triệu

Dịp lễ Đức chúa bà Mông-triệu nhằm ngày thứ sáu 15 Aout. Các sở sẽ nghỉ ba ngày, là thứ sáu, thứ bảy, chúa nhật.

Bản-báo đình sẽ đưa thứ sáu lại, bữa thứ hai 18 sẽ ra, xin liệt-quí miễn thứ. L. T. T. V.

Tiệc-mừng

Số trước, Bản-báo có đề lời về tiệc của liệt qui Thông-ngôn Trạng-sư lập tại hội Khuyến-học, mừng ông Nguyễn-văn-Đượm, thượng thọ ngũ-đẳng bửu-tinh, nay xin tiếp giải cho các nhà đọc báo tưởng tất. Liệt qui có mặt tại tiệc, kể ra sau này:

Phòng Trạng-sư Foray
MM. Hồ-văn-Kinh, Conseiller Municipal. Clerc Principal; Nguyễn-văn-Đượm, Conseiller Municipal. Clerc Principal; Lê-khánh-Tượng, Clerc; Trần-bá-Trực, Clerc; Phạm-hào-Tâm, Clerc; Nguyễn-văn-Chơn, Clerc; Lê-văn-Hồ, Clerc; Lâm-văn-Bảy, Clerc; Nguyễn-văn-Hào, Clerc.

Phòng Trạng-sư Sambuc
MM. Nguyễn-công-Hóa, Clerc Principal; Lâu, Clerc; Chân, Clerc; L. S. Dore, Clerc; Nguyễn-ngọc-Chân, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Crémazy
MM. Lúa, Clerc Principal; Bắc, Clerc Principal; Nhỏ, Clerc; Hường, Clerc; Vây, Clerc (absent); Mừng, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Lacouture
MM. Selva, Clerc; Chánh, Clerc Principal; Vi, Clerc (absent); Toàn, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Lambert
MM. Benoist, Clerc; Tông, Clerc; Kiệt, Clerc.

Phòng Trạng-sư Cazeau
MM. Nhung, Clerc; Hiêm, Clerc (absent); Paul Luân, Clerc (absent); Lich, Clerc (absent); Tri, Clerc (absent); Chá, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Sazie
MM. Trần-thiện-Quý, Clerc; Thanh, Clerc Principal (absent).

Phòng Trạng-sư Tettaravou
M. Tettaravou, Clerc; Dám, Clerc.

Phòng Trạng-sư de Merona
M. Sinnaya, (absent).

Phòng Trạng-sư Paris
M. Ngọc, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Garrós
MM. Xavier, Clerc; Ng-chấn-Thế, Clerc Principal; Lê-tinh-Nhu, Clerc; Lê-ngọc-Lân, Thanh, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Thiollier
MM. Bocq Dominique, Clerc; Đốc-phủ-Vi, Clerc Principal (absent); Năm, Clerc; Dưỡng, Clerc; Huynh, Clerc (absent).

Phòng Trạng-sư Pages
MM. Mariadassou, Clerc; Nguyễn-minh-Mai, Clerc Principal; Nguyễn-văn-Quyện, Clerc Dactylographie.

Chambre de Discipline des Avocats

M. Trần-minh-Chương.
Tổng-lý

và Chủ-bút Báo-chương
MM. Nguyễn-văn-Củ, Nguyễn-phú Khai, Ng. chánh-Sát, Ng-tử-Thức, Hồ-văn-Lang và Lê-hoàng-Mưu. Khi nhập tiệc. M. Lúa Thông-ngôn Trạng-sư Crémazy có đọc bài chúc tụng tiếng Langsa, diễn ra quốc-âm như vậy:

Qui đồng-nghiệp và cổ-giao, Chánh-phủ. Dân-quốc mới mở rộng của Thế-gia phiệt-duyet cho cổ-giao là cửa nhà bửu-tinh chói rang.

Cái đầu tin kinh hiện mới các trường quan ban cho cổ-giao ngày nay đây, làm cho người Annam thấy đều vui mừng hơn hồ, cũng bởi, người Annam đều rõ biết cái tầm trung thành của cổ-giao giữ cùng Pháp-quốc chẳng đổi, cái tất nhiệt-tâm của cổ-giao trải lo sự thế từ ba mươi năm, một phút không dời, cái lòng lương thiện của cổ-giao tỏ bày công nghiệp của cổ-giao, đầu tư đầu công từ bốn mươi bảy năm đã quá chiều xứng đáng cho miếng dải-dò mà ngày nay cổ-giao dựng thấy chói loà trên áo.

Hàng Thông-ngôn Trạng-sư thiết lập tiệc mừng này cùng lương bằng cổ-hữu ngày nay vậy vì chúng quanh mình cổ-giao đây chưa phải là hiện đủ số người muốn chính mình đến lấy lòng thành thiết mà chức tằng cho cổ-giao, cũng vì đa đoan phận sự, thiên các nhưi phương, còn ở rải rải cùng trong cõi Đông-dương, cách xa sơn thủy, không hồn về kịp, tuy vậy mà tôi tưởng chắc khác khác nhau, lòng da cũng một màu, nên tôi dám xướng ra đứng thế mặt cho cả ban ở xa mà kính tụng cổ-giao đương dịp Bửu-tinh tháng thò.

Đương buổi đường đời của cổ-giao đã xế, cái ân-tử này chiếu diệu chẳng khác nào như ngọn đèn hồng để mà rọi cái đường công-danh với voi của cổ-giao đã trị chi phóng nên từ thuở cổ-giao mới vào làm tới Nhà-nước, nghĩa là từ năm 1872 tới giờ, Vưa qua năm 1870, cổ-giao đã vào lãnh chức giáo-lập rồi từ năm 1892 cổ-giao ra dự chức nghị-viên quản hạt Hội-đồng cho tới năm 1908, lại khi ra làm nghị-viên quản hạt vừa được một năm, nghĩa là năm 1893, cổ-giao kiêm lãnh chức Tổng-lý kho Tiết-kiếm cho tới năm 1908; qua năm 1912 cổ-giao trở ra dự chức nghị-viên Thành-phố Hội-đồng cho đến nay, hề ra chỗ nào cổ-giao cũng để tiếng một người khi mà ôn hòa, tánh tình thuần hậu và tiếng một người bạn hữu tinh thành.

Thật, lấy cái sự sắn mà suy thì cổ-giao còn kém hơn bạn tác, nhưng mà nếu lấy của bầu mà suy thì cổ-giao có của bầu hơn hết trong đời, không bầu nào bì kịp. Ấy là cái bầu mà trong bạn đồng-bang lớn nhỏ đều nhường để cho cổ-giao, bầu tôi muốn nói đó là sự yểu vì kinh mền của thiên-hạ giành để cho người tài đức. Cái bầu ấy, cái sự-sắn ấy chẳng phải giành chỉ trong mười năm, mười lăm năm mà lập nên, mà cũng chẳng phải là cái sự-sắn thời may mà dâng, phần xứng đáng chẳng vừa, chẳng phải

vậy đâu, cái sự-sắn của cổ-giao đây khác, cái bầu của cổ-giao đây bằng bởi cái tâm chí của cổ-giao cư-xử việc đời chẳng ghình làm cho người đầu mạnh đầu yếu, đầu lớn đầu nhỏ thấy đều kinh trọng.

Tôi chẳng muốn làm cực trị cổ-giao, then lòng quân-tử vì những tiếng khen đời của tôi, cho hay giữa một tiệc mừng như tiệc này, tiếng khen tặng ấy chẳng chỉ rằng quá tôi xin tóm tắt ít đều để cho cổ-hữu tôn bằng giờ ly rượu mừng mà chức tằng cổ-giao là người Annam mới thọ phong Bửu-tinh ngũ-đẳng.

M. Lúa đọc dứt lời, tiếng vỗ tay mừng rất dài, tiếng pháo nổ cũng không bì kịp. Vưa em, ông Nguyễn-văn-Đượm, tuổi già, đứng lâu đã mệt, mỏi rồi, song cũng rằng để lời cảm tạ. Tôi đã nói cái an của Nhà-nước cái lòng thành thiết của liệt-qui Thông-ngôn Trạng-sư làm cho ông Nguyễn-văn-Đượm động niềm, đến đôi khắp khởi lòng già, và nói va rung rung nước mắt.

Tiệc rồi bây giờ, chủ vị Tổng-lý và Chủ-bút Báo-chương từ giờ ra về, thay đều vui mừng cho ông Đượm, cảm ơn liệt-qui Thông-ngôn Trạng-sư và khen ngợi.

Cách-trị nhập-môn

(Tiếp theo)

Học văn môn-loại
Trời sanh muôn vật, vật thì có hình, vật thì không hình, vật có sanh, sản, vật không sanh-sản, trong vật-loại đều chia khác nhau, nên việc học-hành cũng phải chia ra nhiều môn, thì mới cùng lợi được.

Chớ câu chấp như việc học xưa, mà theo những điều đã hiểu trước mặt, chẳng tiện-kiểm cho tới lợi tri-tri, vậy thì chỗ thấy sao cho cùng lý tốt vật được? Hồi Thương-cổ, dân chưa mở-mang, việc học-hành chưa rộng rãi, nghe thấy chữ cao-xa, đang lúc ấy đầu có một vị nào mà thông-minh trí-huệ, thì bắt quật đặt thì này phủ kia, lời ca-diêu-vinh-thần, chớ chẳng cùng xét vật tành cho tốt lẽ, mà tìm đều mới lạ.

Như nước Hi-lạp ngày trước có 7 ông hiền cũng có lòng chiêm-nghiệm việc trời-đất nước-lửa và không-khí, song mấy vị ấy xét chưa cùng lẽ, nên làm không thấy hiểu-nghiệm, rồi nửa chừng phải xiêu lòng cũng ngã theo việc học từ chương thì phải.

Thầy xưa nước Trung-quốc, các đấng vua-minh đặt để sách vở, như là sách Nư-nhã, sách Lễ-kinh, thì cũng dần dần những lần cảm thì thảo luận cũng có ý muốn cho học-kiểm-tìm tành lý của vạn vật. Và sách Hoài-nam-tử, Sơn-hải-kinh, thì cũng vụ biên núi non sông biển, loài cầm thú và cỏ cây, tuy là lời nói chẳng đáng dịch xác cho lắm, chớ người học cũng nhớ mà mở-mang mò mẫm.

Việc học của người xưa, cái học thì phải mà thôi đâu! những học chưa cùng lẽ mà sanh ra sự lạ mà thôi.

VẬT-TÀNH-HỌC

BÀI THỨ 1.

Trước đây nói loài động-vật có xương và có máu đỏ-vật có xương sống chia ra làm hai loại.
1. - Loài đẻ con kêu là Thai-sanh-tộc, hay là Bò-nhũ-tộc, (Mammifères) như bò, chó, heo, vượn vãn

giáo dục... người... đầu nhỏ

2- Loại dê trứng kều là Noãn-sanh-tộc (Ovipares) như là chim, cò, rân, cá, vãn vãn.

Vật có xương mà máu đỏ thì có thứ máu lạnh kều là Hàn-huyết, thứ máu nóng kều là Nhiệt-huyết, như trâu, ngựa, bò, chó, gà, là loài máu nóng; rân, cá, ếch, nhái, là loài máu lạnh.

BỒ-NHŨ-TỘC

Trong loài Nhũ-tộc, mà để loài người đứng trước là vì loài người khôn ngoan, có mưu trí hơn muôn vật, biết lễ nghĩa, liêm sỉ, luân lý cương thường, chớ hề trừ cang thường lễ nghĩa ra, thì hình hài minh cũng như loài vượn, khỉ, gấu-nhân, v. v. Loài người trong thế gian có năm dòng, là Bạch-chủng, Huỳnh-chủng, Hắc-chủng, Hồng-chủng, và Đôn-chủng; mà trong năm loài người hình thể đều có khác nhau một ít. Như người Đôn-quốc (Danois) thì lịch-sự trắng trời; người Úc-dại-lợi (Australis) thì da đỏ, mà lại lùn. Còn người Âu-châu cả đều da trắng, hình thể khôi ngô, mũi cao, cằm rộng, tóc đỏ.

Người Á-châu, da vàng, tóc đen, con mắt cách xa sống mũi, mà sống mũi lại thấp.

Loài hắc-chủng thì da đen, tóc quăn, mũi lớn sống cao, sự trí khôn chẳng bằng người Âu-châu, con bèn Á-mỹ-lợi-gia có một thứ người, tương tự người da vàng; song cao lớn mạnh mẽ hơn, mà da có hơi hồng hồng.

Trong năm thứ người này có xen vô nhiều thứ người khác nữa sau sẽ nói thêm, đây nói sơ, phưong Âu-châu (Bạch-chủng) Á-châu (Huỳnh-chủng) Á-phi-lợi-gia (Hắc-chủng) Á-mỹ-lợi-gia (Hồng-chủng) Ấn-độ (Đôn-chủng).

Trong năm loài người cõi Âu-châu có 5 khóm người, tiếng sáo, quyết đoán dân dĩ, hơn bốn châu kia.

O-cé-a-ni-a có một thứ người hình thù đen thấp, đầu nhỏ, tóc thì đen mà đứng lên; thói tục thì đầu hay kéo có đoàn lũ, đôi ba mươi, năm bảy mươi, mà lãnh tình biếng nhác lắm, nên đất cát bỏ hoang vu, chẳng biết trồng thì chi hết. Duy lãnh có một nghề nuôi muối sắn mà thôi, nếu trừ ra thì không hiểu chi nữa.

Đã vậy mà chưa hết mấy, trong địa cầu có vài thứ người lại còn tệ hơn nữa, đến đời không biết cách lấy lửa mà dùng chẳng lửa cuộc cơ xảo gì...

(Còn nữa).

Xin lưu ý

Tôi hằng thật háy giờ có nhiều thuốc « Nam-Hồng-Tế » giả, bán tại Sài-gon và đều trong Lục-châu, tôi lo cho quý ông, quý bà, dùng lầm thuốc giả mạo ấy, chẳng những không hiệu nghiệm, mà còn hại tí vị nữa. Vậy quý ông, quý bà, muốn dùng thuốc thật, xin viết thư hay là đời gót ngọc đến nhà tôi mà mua, tôi sẵn lòng tiếp rước và ân cần lo cho vui lòng quý ông, quý bà luôn.

Nếu mua nơi khác thì tôi chẳng nhận là thuốc của tôi, vì trong cõi Đông-Dương này có một mình tôi có thuốc « Nam-Hồng-Tế » mà thôi.

Đón-kính.

Madame HIÊN, chez M. J. THANH École des Mécaniciens. SAIGON

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Mười mấy năm dư, Nam-kỳ đã lập ra nhiều hiệu dạy, mỗi hiệu chuyên mỗi môn chỉ khác nhau, song chưa hề có hiệu nào chuyên về khoa-học.

Vả lại lo mở mang nông-thương kỹ-nghệ, mà không lo mở mang đàng học-vấn cho đàng hậu tấn, thì có khác nào người biết mưa dột ước-át mà không lo lợp nhà, biết sợ chết khát mà không lo đào giếng chằng?

Nay may có báo Su-phạm-học-khoa của nhà in-Union xuất báo. Thật là hiệu đại ích cho khoa học Nam-kỳ và Trung-kỳ lắm đó, vì chẳng những hàng, thương-lưu thức giả đồng kính phục ý-kiến, cho Su-phạm-học-khoa là một hiệu báo quý trọng hơn hết trong xứ mà thôi, cho đến Chánh-phủ và Nam-kỳ Học-chính cũng đều công nhận.

Phàm cha mẹ thương con, muốn cho con nên thân, mà chẳng lo cho con ăn học, há gọi mình thương con? Vậy nhà có con, chớ nên bỏ cho Su-phạm Học-khoa này rất ớng. Hãy rắng mà mua cho con học.

Báo Su-Phạm Học-Khoa, kỳ nhập-trương tới đây, nghĩa là đầu tháng Septembre năm nay, thì xuất bản.

Mỗi tuần lễ ra một xấp, trong xấp đầy chữ ra làm bốn phần:

1° Một phần-tạp chí có đủ bài vở theo cách dạy, có đủ điều chi dẫn cách dạy trẻ cho thầy, lại cũng có nhiều bài vở khác giúp cho thầy các trường sơ đẳng để dạy và có đủ điều quan báo về phần chức việc các trường sơ đẳng trong xứ và về việc vận động trong xứ thì.

2° Một Phần-thầy có đủ, theo từ lớp Đổng-ấu, Đư-bị và Sơ-học, những điều chỉ-dẫn chắc chắn, cho thầy Giáo cùng là trò giám, cách dạy theo bài vở phóng ra trong mấy xấp kể theo đó riêng cho phần học trò.

3° Một lớp Đổng-ấu (Phần học-trò).

4° Một lớp Đư-bị (Phần học-trò).

5° Một lớp Sơ-học (Phần học-trò).

Ba lớp này có bài vở phóng sẵn, dạy đủ các môn định theo chương-trình đã định trong luật giáo-dục.

Thoảng lại báo Su-Phạm Học-Khoa là một tờ báo, tay ông Địch-văn-Cương, là Ngự-thị thông-sư Hàn-lâm-viên, trước-học sĩ Giám-trưởng Bồn-quốc soạn ra để cho người Nam-kỳ dùng, đã chịu cho Học-chánh đương Nam-kỳ kiểm-duyệt và công-nhận. Thật sự lợi ích của tờ báo Su-Phạm Học-Khoa rất nên to tát.

Trước hết, Su-Phạm Học-Khoa chọn rông những danh-văn, nên cái tên chỉ Su-Phạm Học-Khoa chỉ lấy sự truyền bố theo phép Langsa cho đầu.

Sau là, dùng để bỏ khuyết cho các trò-giám cùng là thầy Giáo lãnh không có học phép giáo-dục nơi trường Su-Phạm. Nương lấy Su-Phạm Học-Khoa, Annam người nào có trí, có bằng-cấp Sơ-học, cứ do theo cách chỉ dẫn trong Phần-thầy, thì dạy dỗ ắt đặng công-hiệu chẳng sai.

Sau nữa, Su-Phạm Học-Khoa hiệp cách giáo-dục trong các trường Sơ-đẳng lại cho in khuôn, in rập với nhau, chẳng trường nào dạy khác hơn trường nào. Mà hề hiệp cách giáo-dục trong xứ in như một, thì đó mới thật dạy y chương-trình

trong phép giáo-dục chung đã định năm 1918.

Ấy đó, sự lợi ích đàng đầu chứng lối từ Su-Phạm Học-Khoa xuất hiện là đó.

Ngoài các cơ chỉ ra trên đây, hãy còn có chắc-chắn khác nữa, chứng quả báo Su-Phạm Học-Khoa là một hiệu báo đại ích hơn hết cho nhà ta. Là khi mới sắp bày, quan Toàn-quyền Albert Sarraut đã danh công-nhận lấy mà làm chủ-trương; ngài lĩnh-tăng theo cơ thời này là cơ thời đàng lo chính đốn phép học-vấn cho xã-hội, ngài chắc không có phưong chằm nào mà nâng đỡ phép giáo-dục cho phần khối bằng Su-Phạm Học-Khoa.

Dường ấy, nhà có con, có tiền mua Su-Phạm Học-Khoa cho con học chằng?

Nên lắm, nên lắm! Nên mua Su-Phạm Học-Khoa cho con học lắm. Chẳng tốn kém gì bao nhiêu; mà bài vở cho con tập rèn mới trong lễ; Cha mẹ thương con không chớ để.

Giá bán và cách bán

Giá Su-Phạm Học-Khoa trọn số định bán mười hai đồng bạc (12\$00) một năm, trả tiền trước.

Còn những xấp rời, phụ cho những lớp Đổng-ấu, Đư-bị và Sơ-học, thì bán riêng cho học-trò, theo) lớp học, giá mỗi xấp hai đồng (2\$00) và cũng phải trả tiền trước.

Cách gửi những xấp phụ riêng cho, phần học-trò, mỗi tuần, cũng in như cách gửi báo Su-Phạm Học-Khoa vậy; là cứ theo lời dẫn của người mua mà gửi; thế thì học-trò học một trường với nhau nhìn dạn gửi chung một bó cho Thầy-giáo; rồi Thầy-giáo phát lại cho. Làm như vậy đã tránh khỏi sự sơ-thất dọc dăng và khỏi trễ nải, mà lại khỏi tốn tiền gửi nữa.

Chỗ nên ghi nhớ. — Nhận mua lấy báo Su-Phạm Học-Khoa và các trương phụ, thì để mà thấy biết rằng quanh năm, học-trò sơ-đẳng, bắt luận lớp nào, chỉ dùng có một cuốn sách học mà thôi, vì trong cuốn sách đó có đủ hết các môn học theo chương-trình. Đã đặng tiện lợi còn đặng lợi; là khỏi tốn tiền mua nhiều sách vở như búi trước.

Ấy vậy, Annam người mà có chí muốn giúp cho sự giáo-dục thanh niên, xin hãy khuyến giáng thân-bằng cổ-hữu và xui dục đùm người mua báo.

Bản-báo có chuẩn năm phần thuê-hồng (5%) cho các Thầy-giáo công-viên quan chức các nhà có công rừ quên người mà báo-thâu liên giới đến cho Bản-báo; nghĩa là được hưởng trọn số tiền mua báo-thâu giới đến, một đồng bạc, năm chiêm.

Bản-báo cũng có rộng để cho người ở Sài-gon và Chợ-lớn muốn mua Su-Phạm Học-Khoa trọn số mà không thể trả tất một lần, đặng phép trả góp như vậy:

Trả trước hai đồng (2\$00) rồi từ đây sắp về sau, mỗi tháng góp một đồng cho đến tất.

Muốn mua, xin hãy gửi ngay cho M. Nguyễn-văn-Cửa

Quản-lý Su-Phạm Học-Khoa,

157 - Rue Catinat 157 - Saigon, Trước ngày 15 tháng Aout tới đây, vì trễ thì không có chỗ mua được.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÒA

Giá bạc kho nhà-nước . . . 71.10
Giá lúa, 1a 68 kil. chớ tới nhà máy Chợ-lớn (theo trả lại) : 5405 tới 5425

NAM-KY

(Cochinchine)

Sài-gon

Lặn xe-kéo

Đứa 4 tuổi, có bà con đến thăm tôi, nên nhờ điép ấy nhắt ghè ra trước nhà hóng mát và ngắm đạo. Vào lần ngày bà con mới gặp nhau nên mang lo chuyện vắng mà khuya không hay. Đến khi nghe đồng-hồ bỏ hai giờ mới sấm sủa vào nghe. Lúc ấy có một người kéo xe không, đến để trước cửa nhà tôi, thì lễ mà rằng: « xin thầy làm ơn cho tôi gói xe-kéo đây một lát gửi tôi trở lại thật chuyện cho thầy nghe. » Miệng thì nói tay thì mở đên xe xách vòng theo máy đường hèm chùng quanh đó. Tôi coi bộ y lại đặt nên để cho đi. Chừng trở lại tôi mới hỏi y đi kiếm gì vậy? Y và than và nói:

« Cha chả! nó bắt nhen lắm thầy ơi! « Tôi nghe nói ra thân đi kéo xe-kéo, « kiếm tiền nuôi con mà kó không nghĩ « làm đéu bắt nhen. Nguyễn hồi 11 giờ « tôi ở trường Chgiôn, có một người ăn « mặt đỏ mắt, đầu bết tóc, chơn đi « giày thêu, coi ra cũng đặng mặt phơng « luru, lên xe tôi mà về Saigon. Khi tôi « Cụ-mới biểu tôi ngừng xe vào tiệm « mà ăn cháo và uống rượu. Một hồi « lâu trở ra hỏi tôi có bạc để cho mượn « ba cát, vì trong lúc có giấy 5 đồng « mà tiệm không đủ thôi. Tôi linh thiệt « mới cho mượn. Trả rồi anh và hỏi « tôi kéo lên vườn « Bô-rô. » Tôi chớ « này (và nói và chỉ đường hèm chớ gần « trường M. Hồng) biểu tôi ngừng và « nói: « Anh ở đây đợi tôi, tôi có mề « (và này, để tôi về kêu nó ra trở về « Chợ-lớn. » Tôi nghĩ đời cũng có một giờ « mà không thầy nên mới xách đên đi « để kiếm tiền nuôi con mà kó kiếm không « đặng, thầy có thấy nó về đây không, « làm ơn chỉ giúp cho tôi, đặng tôi đòi « tiền nó, chớ con tôi ở nhà không tiền « mua gạo, tôi kiếm tiền bạc cát nuôi « con, nó đã đi tôi trọn ba giờ không « trả tiền mà lại còn gọi tôi mà mượn « ba cát. Thiệt nó làm vậy chẳng khác « nào phá năm bảy kiến chừa. » Y nói « mà mượn khác. Tôi thấy vậy động lòng « nên kiếm tiền trả. Thiệt tay anh cũng « là ác-độc, chẳng khác chi ông sư-đà « hôm nay mới xe-kéo, mà mới cấp hợp « thiệp của anh kéo xe, đặng vậy, làm cát « bạc, chỉ hiện kêu nó số tiền, ngừng xe, « muốn đi vòng vòng một lát cát màt.

Cũng là bán bánh

mà làm giàu
Tên Lưu-văn-Bàng cũng là bán bánh không biết bán ở đâu mà coi thì cũng khá su, bữa chiều thứ-bảy đi dạo chơi thành phố, kỳ định đi cho chúng mợc thì bết gặp một người bán bánh có đặng 25\$ đồng, người này bán bánh khác nữa. (Đấy chắc là thầy cho vay).

An trộm

An trộm háy giờ lại càng làm quá hơn, lóng trước nữa, nội-châu thành nghe đốn nên cũng có kẻ bị an trộm; ước số có số tuần cánh cho thêm lịch nhiều nhiều đặng tuần phồng nó háy mới đặng, cho mình làm đó mà hỏi trắng mới có chắc đnh tôi về lo nghề, háy ngày mai còn đi làm lụng nữa.

Còn nó ày cả ngày ngủ đã thềm đánh quân áo nhỏ nha, theo từ thềm, trà đình, say sưa lu bù chớ chà thêm chiếu làm động móng tay, để tới lo đảo bằm, khoẻ vách chúng, lấy đó mà chỉ đưng. Như nội đêm 9 tay rồi đấy.

Có Vô-thị-Ngôi ở đường Pellerin bị quân ày lấy cả số quân giá trên 42\$.

Trần-thị-Thước cũng bị y như cô trước, đó đạt trên 25\$.

Có Ng-thị-Ngọc trên 62\$ quân áo lại với 18\$ bạc đồng.

Cholon

Ai xí được cây dù

Hai da ngoài đen trong xanh cán bạc xin làm ơn cho lấy da ày là da có Dương-thị-Lâu 24 tuổi ở Thới-Hiệp (G Đ) lên ở đi may làm mất thì rất cần ơn.....

Xe máy

Thiêm Trần-thị-Đông ở đường Général de Baylié số 115 thưa bớt rằng tên chết quen mặt mà thiêm bắt y hỏi tên, lại mượn của thiêm một cái xe máy hiệu Semouse số 137778 giá đáng 35\$00 rồi đi biệt mất.

Thêm chớ như rồi đấy, tôi đi chơi **Au Cap** thấy gần ngoài cửa biển có người cỡi xe máy trên mặt nước chạy ra khơi. Hay là bằng như nhà nước xe máy về thu thêm vạ con chăng?

Buôn người

Con Ng-thị-Trâm kêu Ng-thị-Xuyến 23 tuổi bị bắt giải lên tòa vì tội dụ dỗ con nit người ta đem đi bán.

Nay quá tang chán ăn, khó bề chửi cái né ăn cắp một thùng cơm trái nhỏ lồi 3 tuổi đem đi bán cho hai vợ chồng tên chết Lưu-kiến, 5 đồng bạc.

Ước ao cho nhà nước phạt quản buôn người bán mọi một cách cho xứng đáng tội nó làm, mà rãn kè khấc.

Giặt đường

Thiệt là dạn gan; giữa bạch nhưt mà chú Lâm-thiện-Vân 53 tuổi đi xe lửa bị giật mất một sợi dây chiến đồng hồ hàng vàng giá có trên 200 ngàn bạc.

Thằng giật đó ày là Anna không biết tên, nhưng mà có người biết mặt, chắc nay mai đây cũng sẽ bắt được mà chớ.

Cholach

Tàu với Chài

Chiếc chài 3352 của Diệp-Sanh thương-gia ChợLớn, đi chớ lúa; lúc tới vàm sông Cholach, bị chiếc tàu Quốc-Thái ở Nam-viên đụng nhằm, vì tàu Quốc-Thái khi ngoài sông Cửu-long-giang vô vàm, họ không thổi xúp-lê nên chài không hay mà tránh. Đụng rồi, tàu họ chạy luôn chằng ngừng lại mà cứ, cho hay tất công và bạn bè bên thuyền chài kêu la lạc dọng. Tổng sự, bạn chài phải quang hết 114, bao lúa xuông sống cho chài nời khỏi nước vô không đã bị đắm. Chài bị hư hại tính cũng hai trăm đồng, còn 111 bao lúa giá sáu trăm đồng trọn. Báo quan, quan đã tra tìm bắt tàu Quốc-Thái đang chạy về Nam-viên, vì không rõ tàu của ai.

Thật là quái gỡ. Ước như chài mà chìm, tàu họ chạy luôn như vậy, thiệt cho mạng người là bao nhiêu? Tâm ra quan cũng nên nghiêm phạt loại vô tâm cho đáng.

Longxuyen

Gà mái đá lộn

Sở tuần-cảnh Longxuyen mới bắt ba nàng Nguyễn là Nguyễn-thị-Nên, Nguyễn-thị-Thêu và Nguyễn-thị-Khỏe cấp với nhau nơi quan lộ.

Quan Thông-dốc đi Đa-lạt

Quan Thông-dốc Nam-kỳ Maspéro cùng qui đệ là Giáo-sư chữ Tàu bên đường Á-Đông mới tới, đi Đa-lạt. Có lính-phu Nhơn Maspéro và lính lang lịnh ai đã đi trước rồi.

Ông Maspéro tính tạm nghỉ mười lăm ngày, nếu chẳng có việc chi cần, ngài sẽ nghỉ thêm nữa. Ngày rày, ông Quessel lên thế quyền.

Nam-Việt-Lược-Sử

Ông Nguyễn-văn-Mai Chánh-giáo thọ kiêm giáo sư tiếng Annam tại trường Bôn-quốc, mới xuất bản cuốn Nam-Việt-Lược-sử. Trong đây chẳng những sách từ đời Hồng-bàng cho tới đời vua Đồng-khánh và vua Thành-thái mà thôi, có đề danh công thần Annam, công-thần Langsa, các quan Nguyễn-soái và Thông-dốc Nam-kỳ và Toàn-quyền Đông-dương, lại cũng có đính thêm bản, kể các đời vua Annam, đối với vua Tàu và Langsa là khác.

Thật công M. Nguyễn-văn-Mai rất dày, mà lược lật sắp đặt cho nên một cuốn sử, lời nói tao nhã và rõ ràng như vậy, giá cầm đáng mấy.

Xin khuyên nhà Annam mua để truyền dạy con cháu nhà, cho rõ sự tích có kim nước mình, kẻo mà người Annam dốt sử nước Nam thêm bõ.

Xe cang

Một đũa con gái chết, ba người bị vit

Xe hơi (Camion automobile) của sử Vô-tuyên-điện (T. S. F.) Saigon, bữa qua 11/8, lỡ vừa qua hai giờ, chở linh đi làm công việc chỉ đó. Tên linh sơn-dá cầm bánh. Lúc qua công trường chợ, chàng biết nó hơi đầu mà không chạm ôm bên tay mặt, lại bên trái mà ôm lên, nên đứng nhằm xe bỏ đầu đưa đó. Đụng xe bỏ rồi lại, chàng ngừng gắp, để đến đời công một đũa-con gái nhỏ tuổi nên mười một mười hai, đứng tránh dựa lên, rồi đâm qua bên kia công nhâu xe-kiến.

Xe-kiến xe bị đứt gãy, ba người bị vit, song không trọng gì, nhất có một đứa con nhỏ bị cang rồi không phượng sống.

Lời rao

Xin ghi nhớ rằng, môn mua **Sư-Phạm-Học** của cho trẻ nhà rèn tập, khá gọi mua trước ngày 15 aoăt chớ trì hoãn mà trễ.

Giá trọn năm và trọn số..... 12\$00

GIÁ RIENG

Xấp cho lớp Đồng-ấu 2 00

Xấp cho lớp Dự-bị. 2 00

Xấp cho lớp Sơ-học. 2 00

Người ở Saigon và Chợ-lớn được trả góp mỗi tháng là đóng trước 2\$00 rồi mỗi tháng góp 1\$00 cho đến tất giá.

AI TIN (Nécrologie)

Mới tiếp tin thăm rằng Madame Nguyễn-thành-Phương ở Nguyệt-Lãng-Travinh đã ly trần, đưng tuần. hăm-bảy.

Định ngày 11 Aoăt 1919, đưng ba giờ chiều đi cữu.

Bồn-báo kính lời phân ưu cùng M. Nguyễn-hành-Phương và người quen.

Một đám tang cải lương tại Bạc-liêu

(Tiếp heo)

Bản riêng về đám tang cải-lương tại Bạc-liêu

Sở là ngày kia tôi có việc đi Bạc-liêu cũng một người bạn hữu tôi, mà bạn tôi thì là người chỉ thân với chủ tang đám ày, quyết một việc đến đó mà điếu lễ, nhưn bạn tôi rừ tôi đến xem, thì tôi cũng đã sẵn lòng đi làm. Tuy xưa nay tôi chưa từng quen lớn mà đã từng mắng tiếng người đốn rằng: chớ ày là một nhà Đại-gia có nề-nếp gia-độc xưa nay, nên tôi có ý muốn đến viếng chủ tang cho biết gia-pháp một người đại-tang xử ày ra thế nào. Khi vừa bước đến nơi, « cách một ngày trước khi đưa linh chi ngoài, từ trên chi đờn, đầu đó đều có chỗ nơi phả biệt, có ngói thứ, có tôn-tỷ, đèn những kẻ xếp đống, người đãi khách trong ngoài, thay đều lớp lang thứ tự, mỗi nơi bàn ghế, ngói tiệt phả mình, đối chiếu cân xứng với nhau, không còn sơ sót cái lễ nghi sơ hào nào mà bài bác nữa đây.

Xét trong những đồ trang-thiết cải-lương và tinh-trang trong nhà tang-chôn, có bản, đều qui lạ hơn hết như sau này:

(Còn nữa)

Tin Đông-dương

Faifo

Mạo gian

Mới hôm nọ đây có một nhà bà kia ở về trên xóm Chùa-cầu, buôn bán công việc gì làm, nên cùng chị em trong nhà đánh bài tử sắc. Hai đứa nhà nó biết được nên giả mạo rằng là người trong quan bang tá sai ra bắt có bạc. Chúng nó vào đợ nợ người ta đến đợ cướp lấy tiền của người ta rồi chớ, rồi bắt bỏ nữa.

Vấn nhà kia là một nhà hiền hậu ở phố, muốn cho khỏi tiếng nói chuyện đó lấy. Nhà chủ càng rưng rưng bao nhiêu, thì nhà người kia lại càng bắt bấy nhiêu. Đợ nợ đến ra mười đồng xin lỗi cho hai đứa chúng về nhà, nhưng quản thêm ày, chớ cho máy cũng không vạ nên phải thêm đến hai chục nữa!

Máy đầu lúc ày có một người cai phủ lưi kia, đưng lừng lừng gang đầu đây, nghe được việc bắt có bạc liền chạy lại xem thì rõ ngay cái gian của chúng nó. Người cai phủ liền đưa gian ra Cò. Nghe người cai phủ nói việc ày với quan bang sau thì người cai phủ đưa kia lên Tỉnh cho quản tá nghĩ àn:

Nếu không có người cai phủ lưi kia thì chúng nó đã nuốt trôi số bạc ày rồi. Chớ gồm, ở giữa phố mà không nó dám lòng quyền thế. Còn nhà kia cũng kỳ, người ở đất phố chớ phải quê mừn gì mà thua lặn nỏ vậy? Có phải là người của quan bang tá cho đi bắt thì phải có giấy mà, hay cái gì làm chứng chớ. Đờn bây giờ mà còn những cái kỳ đi như thế này, mà lại o ngày giữa phố phường cũng lạ thật!

Sở giấy thép

M. Vê-bê-Thân, chủ sở giấy thép ở fatio được giấy nghỉ dưỡng bệnh ba tháng.

M. Vê-bê-Bách là con ông, lâu nay làm ở sở ngoại Tourenne, được giấy về thể cho ông ít lâu.

Phi nhơn loại

Tôi bữa mới một tháng hay ta, là chửa hết 27 tháng không biết đưa nó đem bỏ một đĩa nhỏ chừng vài ngày trước của nhà ông phùng Trần-dại-Bừ.

Chưa mẹ trẻ là ả? Đố phi nhơn loại sao mà nhân tâm làm được những đồ ác bằng trời vậy.

CIRCOSCRPTION DE SADEC

Lời rao đấu giá

Công việc Làng

Chở và ngày giờ đấu giá: tại Tòa-bố Sadeq ngày thứ tư 10 Septembre 1919, chín giờ sớm mai.

Sadeq, le 7 Août 1919, L'Administrateur.

Vai lời cảm tạ

Nhơn vì bị đau cơn mất nên tôi mới biết được nhiều thứ thuốc trị bệnh đau cơn mất.

Một tháng rồi đây tôi không biểu tại cơ chi, hoặc nặng này trong mình, hay tại đi nắng, hoặc bị bụi vào cơn mất mà thành-lành phát đau lại lắm; mới một ngày đau, xem bệnh nặng cũng bằng người đau một đời tuối là vậy.

Từ ngày mới sơ phát cho đến một tuần lễ, tôi dùng cũng nhiều thứ thuốc, nào là thuốc của người Tàu, của người Nhật và nhiều thứ phương ngoại khác, song cũng không thấy giảm, bệnh lại càng thêm.

Tôi sự nhờ tôi tháng avril trong báo Luc-tinh-tân-vân có đăng lời rao của thầy Quách-vân-Thử ở đường Chasseloup Laubot số 152, làm thấy thuốc cho bệnh cơn mất rất giỏi; tôi liền đến đây thấy giúp đỡ coi họa may mạnh được chẳng.

Nay tôi xin đôi lời tỏ lòng cảm tạ thầy vì đã làm công tìm được thuốc hay, mà giúp trong sự. Tôi cảm báo ước rằng người bệnh, hề dùng đến thuốc của thầy thì khỏi sự mang tật hiểm nghèo.

LÊ HỮU ĐỀ.

Văn Uyên.

(Variété littéraire)

Phụng họa nguyên văn, đề thi của Monsieur Trương-quan-Hiếu (Bên súc).

Bém thu trần trực mái thơ lâu; Bồng tiếp thì ống mây vắn mầu, Đường-liền tái xưa rồi lại hiêm; Điều-Trùng tuổi yểu chầu bao lâu;

Nº (84) FEUILLETON DU 13 AOUT 1919.

ROMAN OÁN HỒNG-QUẦN

Phùng-kim-Huê (Ngoại-Sứ)

HỒI THƯ TƯ (tiếp theo)

Còn như nàng không chịu? Nàng không chịu thì thôi. Người không có nói nàng không chịu thì người cũng dứt của, dứt nhà-máy mà đi theo chàng sao?

Việc đã dở ra rồi, thì người cứ thiệt khai ngay, ta sẽ liệu mà chăm chế cho, chớ để người cứ tự chối chối nào, chầy chững không khỏi thôi.

Hoa thủy tiên
Sanh nơi Bồng Đảo mấy ngàn niên;
Trên thế tên truyền đóa Thủy-Tiên;

Kỷ giữ Bồng-Dinh
Trông xanh mong mới bạn tri âm;
Thơ thần vào ra khó đứng năm;

Qui có hương cầm tặc
Nửa đời du ngoạn trở về đây;
Già củ đờ xera lạ bên này;

Tiền diều Bồng-Dinh thì như thế
Thơ thần rợu thánh với Bồng-Dinh;
Dự diều cho anh to chắt tinh;

THAI

Độc-giả liệt-quy đã có lòng mà vui
Đáp-thai của Bồn-bào, Bồn-bào xin phải
liệt-quy như rằng mỗi phong thơ nào

THAI SỐ 38
Những như âu yếm vòng ngoài,
Còn toan mở mặt với người cho

Chăm thai số 38
Sư dợt đã tắt lửa lòng,
Còn chen vào chốn bụi hồng làm

Khôi hải
Con đào lạnh
Nước Huê-ký ưa bạn hát I-ta-li
hơn bạn hát các nước Ấy là lời

TRƯỜNG
Nguyễn-xích-Hồng
Hội thi bằng-cấp Tôt-nghiệp An-nam
(diplôme d'études complémentaires)

Năm nay tuy bài thi thiệt khó
song trường Nguyễn-xích-Hồng
đi thi 14 trở đầu được mười.

THAI SỐ 38 (tiếp)
Tên một con thú
« Sao, bữa nay người chịu khai thiệt
chưa, hay là còn muốn giấu lời

Năm-Xường khai:
« Bám quan lều, thợ Phùng-kim-Huê
mới, góa chồng, vào cửa nhà-máy,

Năm-Xường nói:
« Bám quan lều, thợ Phùng-kim-Huê
mới, góa chồng, vào cửa nhà-máy,

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kê nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục-châu chư. quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy ghé thờ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vãng lòng. CƯỚC ĐƯỢC-TÀNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

khúc tạp đảo kép thân oán đưa nhau cũng như lúc Ngã-viên-Thiên qua gộp đó vậy. Rồi đến, kép ta sát quần tời tròn, song may sát phía sau nên không ai thấy, chỉ có con dao đứng gần đó thấy mà thôi. Tuy vậy mà lúc đang hát không dám nói so người coi nghe hểc thấy đi chầy, rặng bên ngụ ý. Mượn tiếng l-là-li mà thân mới cầu được mới cho kép biết.

Trên rằng: « Plu-quón ói, tôi thấy quần sát chầu voi lại lóng. Phu-quón dùng có áo lung ta, hãy thờ tay nà vãn nó lán ».

Tuồng thân vậy kiếng ai hiểu, chẳng dè có vài ba người ngồi coi hiểu biết tiếng l-là-li, vãng sắc cuối ngã lán, cuối lên lể rạp. Người coi đều sửng-sốt, kiếng ai rõ có gì, mới kêu lính tuần đi đỏi mấy người ấy ra khỏi rạp. Mấy người ấy cũng cứ cười hểc, hồi lại mới hay, tại con dao lạnh, mà ba anh bị đỏi.

Thuật rồi, Mộng-huê-Lầu, lại tiếp thuật một chuyện nữa, cũng là bản hát rằng:

« Một rạp hát kia có thói quen, trước khi ra tuồng, anh Cai-việc trong rạp hay để màn xem người tựa coi nhiều ít. Đêm nọ, trước khi ra tuồng, Cai-việc cũng coi như vậy, thấy người tựa rạp ít quá, đầu được vài mươi người thôi. Cai-việc mới thưa với bầu gánh rằng: « Người coi ít quá, mình trả tiền lại cho họ chẳng nữa hát làm gì lỗ tiền ngân phần ».

Bầu gánh nghe nói và lắc đầu và đưa tay khoe mà rằng:

« Mi đừng làm lêu, tiền đâu mà trả ư ờng vậy, không được đâu. Vậy chớ mi không biết hai mươi người ngồi coi đó, đều là người vô coi không tiền không hay sao mà mi biện trả! »

Xong.

Trình-thám tiền thuyết

(Tiếp theo)

« E-ri-ê, ngày 12 Septembre — Hôm nay, lúc 12 giờ trưa chiếc tiêu-hương thuyền hiệu « Phi-yên », gòn ở: Bình-vi-ê, ở Es-pha-Lán, đến đây. Quan-tàu ấy có khai rằng: đêm hôm ông có nghe tiếng súng đại-bác lạng, và có đêm 5, 6 tiếng thân công. Chấn sao cũng « phải có việc »; đang ăn cướp đượ « hó E-ri-ê; chấn sao một chiếc thuyền « thuyền đã bị quân khồn này họ chìm « rồi. Hai chiếc tàu tuần dậu tại Ác-ta-bô-la và Ô-hô đi dò thám đã 2 ngày « rồi nơi ngoài khơi, mà chẳng thấy « Người ta « nó đã bật tin như vậy « trước. Người ta phải tìm « phương chi mà trả mới tậ này? Chừng « nào người ta mới hết nói việc kinh « không trong hó E-ri-ê? »

Độc đoạn này nghe tiếng thợ thám rầm rĩ. Những kẻ tựa nghe đều cả đặng-lầu

và ở đầu bãi bình về việc tội ác của bọn cướp nhưn.

— Bức chiếc thư ông-thuyền đã bật tin rồi, một người mạch-lô nói: « Chắc là bọn ác này, có một chiếc tàu cụ-tục cũng thân công; còn bọn lính tuần, vì lâu họ nhỏ, nên không hề được từ. Phải được một người lính h. lăm cho tình-tệ, họa may có lật đặng lộn dữ này. »

Nhiều người mạch-lô tựa nghe vô tay, bọn khác thì cười tộ.

— Bọn ấy nư; đó số sanh! Người ta không thể đi lên nước đặng, một người lính-từ đầu dò tình-tệ cách nào, thì bắt quả cũng dùng một chiếc tàu tuần; mà hể đi thì có, về ác không.

— Như vậy... Nếu đặng một vị trình thám chơn tãi, họa may thành công đặng, Nay! Tuy như vị trình-thám tại danh Nạp-bô-hiê-Từg ở Nhiêu-đo đến đây, thì là lộn ăn cướp, rất mới đặng. Hai người mạch-lô la, giả bình chằm chí long ngệ; chuyê-ty, mấy người kua đều có ý ấy ngạ.

Kỳ thật họ chớ có nghe chi, duy đôi đôi lộn ý mà nút là người mạch-lô ngồi trên, một mình dựa bên k.

Lạc ý người chủ-quán trở vô, đi ngang người mạch-lô ấy và gặt đầu. Đoạn đi coi sắc các môi bằng ít phút rồi cũng xúm lại mà biện bác vụ ăn cướp đượ hể E-ri-ê. Và cái lễ nhiều đều ngưng tay l'ho-lô lăm cho bọn hải-khẩu ấy là o-m-sôm. (Còn nữa.)

Pháp-Việt Khách-lầu

(HOTEL DE FRANCE)

N° 157 Rue Catinat Saigon

HUYNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cung qui ông qui bà số, tôi là chủ tiệm này Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-ly tiệm này Pháp-việt Khách-lầu số 157 đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vừa ý qui ông và qui bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, ván gỗ, nước trà và nước lạnh, một thông thả, xin qui ông qui bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước qui ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	60
Hạng nhứt	24	40
— nhì	24	20
— ba	24	100

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM và CÁN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HOÀ

Tại chợ Lái-thiên, đường Abailbir

Trại tôi dùng toàn chm-lai, trái, gỗ đống các món theo kiểu kim thời. Bàn ăn { một chm-lạch, thành cần hay không mắt gỗ liền bốn kiền. Bàn tròn { một chm-lạch, thành cần hay không mắt gỗ liền, bốn trụ, một trụ. Bàn lều 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn viết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cần hay chạm vàng ba, hai, một, vắn, vắn. Qui ông muốn đặt xin gởi hiệu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Lò Rượu Đông-dương Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

LỜI RAO

Hội nhà-máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-dương kinh rao cho bá-tánh hay rằng: kể từ ngày 1er Juillet 1919, nhà-máy rượu sẽ đứng bán rượu của lò đặt ra cho các quán bán ngay như vậy, lợi cho chủ quán, lợi cho người uống rượu vì rượu ngon mà giá lại nhẹ.

Hãng đã lập tiệm nhậm trữ bán trong châu-thành các tỉnh và trong các quận lớn thuộc Nam-kỳ và Cao-man.

Muốn hỏi điều chi, xin hãy do nơi tiệm số 2 và số 4, đường Lareynière, Chợ-lớn, hoặc nơi lò rượu Chơ-lơn Bình-tây.

Nếu chủ vị muốn mua một cái nhà-máy xay lúa theo kiểu kim thời và lại toát gạo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ). Nếu chủ vị muốn bán tinh giá riêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, dù nhà, nền đúc, rập máy, cũng chạy đến khi vắn vắn, nói là một đieu nghĩa là chạy đượ.

Nếu chủ vị muốn sách đặt trả tiền và thì hành cho gáp các việc của chủ vị sai khiến, thì nên đến bàn hãng.

Bonnefroy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này sẽ chi các đẽu cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thứ (bản đồ) cũng giá tiền. Có nhiều giấy tờ lăm bằng có rắng đã có chi cho nhiều chỗ thành trụ rồi.

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY	BÈ HOÀNH VÀ THƯỜNG		GIÁ THƯỚC CHƯỜNG	
	CÂY CỤA CHƯỜNG	GỖ SỨC	GIÁ CÂY CHƯỜNG	GIÁ GỖ SỨC KHÔNG VỎ
Cây đẽ làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sac Cam-xe Dầu thông Trắc	033 x 033 0 45 0 45	25 00 32 00	25 00 18 50

LOẠI CÂY TRÀM	BÈ THƯỜNG	BÈ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây công	1=50 2 00 2 50 3 00 3 50 4 00 5 00	Từ 0=10 đến 0=12	100 100 100 100 100 100 100	5 0 7 9 11 14 18 25

CÁC VẬT THỦY SẢN	TÊN VÀ	GIÁ BẠC
Cải lò	Thước chường	60 tới 12 00
Cây trâm 0=45 tới 0=50	vàng	2 00
Cây đẽ nhuộm	vàng lợt	2 50
Gạch tiêu	đỏ	1 50
Gạch Bắc-kỳ	một-mười	85 00
Gạch Hồng-mao	một ngàn	130 90
Gạch xi-măng	một trăm	150 00
Đầu khố	đặc hạng nhứt	6 50
Cao-su	có lỗ	6 50
	hạng nhứt và hạng nhì	200 tới 300
	rừng	20 = 30
	annam	Nominal
	Lào	
Vôi bột		0 95
Vôi cục Bắc-kỳ		1 35
Sáp ong		70 = 85
Heo sống	100 kil.	27 = 33
Dừa khô	trâu	8 00 = 10 00
	bò	10 00 = 11 00
	nai	27 = 29
	không hột	27 = 29
	còn hột tùy hạng	60 kil. 400
		63 = 420
		60 = 400
		11 = 13
		40 = 46
		26 = 35
		30 = 35
		68 kil.
		60 = 400
		130 = 1 50
		100 = 130

IA-BONG MAT-XAY
BEN

Thước kẻ sắt

Hiệu con Rồng

HÀO-VINH Công-ty
HING ANNAM
200 Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

GRAVURE
SUR MÉTAUX ET MARBRES

TIỆM KHẮC CON DẤU
CORDONNERIE — CHAPPELLERIE
Tonkinoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Tại một lớp thêm một Tiệm đóng
giày và bán nón theo kiểu Langea tốt
có commandé đủ các mẫu da, chũn qui
vị muốn dùng xin cứ viết thư cho tôi
mà lấy mẫu da và lấy (Catalogue) mà
sai kiểu có giá cả hẳn hoi.

*Vị nào muốn mua sỉ sẽ có giá
rẻ hơn xin viết thư thường ngày.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,
87 Rue Catinat, Saigon.

Cách làm mau tế tiền

Viết thư cho Hãng Annam, Hào-
vinh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre,
biểu gửi contre-remboursement (cách
tiền trao của lãnh sự nhà đây thay)
một hộp một trăm ve dĩa Essence
de menthe, hiệu Lô-Tiên, tức nhất
trong cõi Đông dương, giá là một
lăm đồng (15 00) mà thôi. Vì bán
lẻ lại cho trong vòng quen lòn một
ve hai cái (0 20) — mỗi ve leri 5m,
một trăm ve leri 5 đồng bạc.

Bán một hộp leri 5 đồng bạc, mười
hộp leri năm chục, một trăm hộp leri
năm trăm đồng bạc !
Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm tế
tiền, ồng lăm. Bằng đầu leri ít con
lời nhiều, bán buôn quen thói, làm
giàu chẳng bao lâu !

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể
từ ngày nay một trăm người nào gửi
tho đến mà mua dĩa trước, Hãng
Annam Hào-vinh Côngty sẽ vui lòng
gửi cho không một kilo xabong một
xây thiệt hiệu ngựa một sừng. (La
Licorne), tức nhất trong cõi Đông-
Dương hay là một ve dĩa thơm
Essence pour Lotion : Eau de Cole-
gne, Quinine, soim coupe để làm để
mọt liti các thứ dầu thơm sũ), tùy
thích si muốn thử nào cũng được !
Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ lỡ
cơ hội làm tế tiền ồng lăm !

Hãng Annam, Hào-vinh & Co.
146 bis Rue Lefebvre Saigon
Kính đũa.

SOCIÉTÉ DES TABACS
DE L'INDOCHINE

(Đông - dương Yên diệp Công - ty)

Tư-bổng 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trị và công-xưởng tại HANOI

Đón-điền trông
thuốc lá tại KIM-XUYÊN và VÂN-KHÊ

Hiện có những thứ sau này gửi bán trông các hiệu :

XÌ-GÀ.
NINA.

Thuốc chữa vắn :

COQ (Con gà)

Thuốc vắn :

FAVORITES.
MÉTROPOLES

vắn vắn

Và thứ thuốc lá vắn, chấu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước suối kem thạch)

VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên oc | Trị bệnh đau Thận, ginjal đau bàng-quang, bệnh Phóng-
và nửa oc. | Thận-lâm-bệnh (kể) — Đau máy chỗ thắt-lưng

VICHY GRANDE-GRILLE | trị bệnh đau gan
VICHY HOPITAL | trị bệnh thương tí, trường và bệnh đái

Này coi chừng để giả mạo, khi mua phải chỉ cho trông
thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối sũ mà ra, —
có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi hộp 6m con rưỡi uống chừng 2, 3
hộp thì sẽ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước sũ
(Mát-thở).

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GULLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đường của ông lương-y GULLIÉ lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TI VỊ, đau
sỏi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ
ĐÁ, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH MÔ ĐAL,
BỊNH CỬA, GIẾ CHỐC NGOẠI ĐÁ và bệnh có
TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC KỖ rõ tên và rất hiệu
nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống
nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đám nào mà không có dấu ký
tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN KỖ

nếu cũng rút trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của ông lương-y Gullié.

Thành chỉ trừ thuốc này là nhà : PAUL GAGE FILS, một ông
bác chủ y sãn, đường GREENLE ST GERMAIN số hai số 9,
ở tại số thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÀN

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
TRAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÙNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI TRĂNG St-Etienne

Mà thôi

Mons F. NICHEL, CAFFORT Successeur & đường Catinat số 36
SAIGON

Có bán SÙNG

hộp và đủ hiệu. BỊ,

THUỐC, ĐÀM, XE-MÁY, ĐÔNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. BỊ đủ tất. lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thư này

M. F. NICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

Berthel's Leirage
Nelle quatuorvingt et
saigon le 15 Dec 1919

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur-Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỬA